

● SINDIKATI V AKCIJI

SKRB ZA DELAVCE — SKRB ZA VSESTRANSKI RAZVOJ

ZAPOSLOVANJE IN MINIMALNI STANDARDI

Občinski svet zveze sindikatov je na svoji 13. seji sredi junija razpravljalo o izvajanju družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o pogojih zaposlovanja in minimalnih standardih. Le-te je narekovala zlasti ugotovitev, da kar 42 organizacij združenega dela v naši občini ni podpisalo sporazuma, mnoge organizacije, ki so ga podpisale, pa ga ne izvajajo in zaposlujejo delavce, ne da bi jim zagotovile vsaj minimalne eksistenčne možnosti. To še posebno velja za zaposlovanje delavcev iz drugih republik in krajev. Pri hitrem gospodarskem razvoju naše občine je bilo namreč značilno, da organizacije niso mogle pokrivati potreb po delavcih iz vrst lastnega prebivalstva in se je število teh delavcev relativno hitro povečevalo.

Spoznanje, da večjega gospodarskega učinka ne moremo in ne smemo graditi samo na povečanju števila zaposlenih, narekuje potrebo po prestrukturiranju gospodarstva. Le-to mora temeljiti na večji izrabi znanja, večji produktivnosti dela in boljšem gospodarjenju z družbenimi sredstvi. To je tudi nujno, saj lahko pričakujemo boljše rezultate le s premagovanjem medznih odnosov ter ustvarjanjem takih odnosov, v katerih bo delavec resnično neposredno odločal o svojem delu in rezultatih svojega dela.

Da bi ugotovili dejansko stanje na področju zaposlovanja in zagotavljanja minimalnih standardov, je bila predhodno opravljena analiza, ki je pokazala zlasti življenjske razmere delavcev iz drugih republik in krajev. Iz te analize, zlasti pa še iz številnih razprav na seji izhaja, da gre za zelo pereč problem, ki bo zahteval veliko naporov vseh družbenopolitičnih dejavnikov. Tega se je zavedal občinski svet, ko je sprejel naslednje sklepe:

1. Osnovne organizacije ZS morajo vztrajati, da vse organizacije združenega dela podpišejo samoupravni sporazum o pogojih zaposlovanja in minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere delavcev in ga tudi izvajajo, vsa enkrat letno pa tudi pregledajo njegovo realizacijo. OO ZS bodo delavskemu svetu predlagale ustrezne ukrepe, če organizacije samoupravnega sporazuma ne podpišejo, oziroma ga ne izvajajo.

2. OO ZS morajo v svojih organizacijah zahtevati, da se politika zaposlovanja opredeli v planskih aktih v skladu z določili resolucije in samoupravnega sporazuma o pogojih zaposlovanja in minimalnih standardih.

OO ZS zato vztrajajo, da kadrovske službe za samoupravne organe v svoji odgovornosti pripravijo strokovno obrazložene predloge za zaposlovanje delavcev z doslednim upoštevanjem sporazuma.

OO ZS bodo podpirale le takšne investicije, v katerih bo opredeljeno, da bo zaposlovanje novih delavcev bistveno pove-

čalo njihov dohodek.

OO ZS ne bodo dovolile, da bi gospodarska rast njihovih organizacij slonela samo na ekstenzivnem zaposlovanju. Zato bodo OO ZS zahtevale prestrukturiranje gospodarstva, ki mora temeljiti na večji izrabi znanja, večji produktivnosti in boljšem gospodarjenju z družbenimi sredstvi z že zaposlenimi delavci.

3. OO ZS morajo posvečati posebno skrb zaposlovanju delavcev iz drugih republik in krajev ter vztrajati, da se tem delavcem zagotovijo vsaj minimalne življenjske in kulturne razmere že ob sklenitvi delovnega razmerja. Enako skrb morajo OO ZS posvečati tudi zaposlovanju delavcev, ki so na začasnem delu v tujini.

OO ZS so dolžne, da delavca iz drugih republik in krajev aktivno vključujejo v samoupravne organe in v družbenopolitične organizacije tako v delovni organizaciji kot tudi v širšem okolju; to dosega z ustreznim idejnopoličnim izobraževanjem. Pospeseno jih vključujejo v športno in kulturno dejavnost in s tem v organizirano izrabo prostega časa; njihov delovni čas, delovni teden in dopust pa bolj smotno načrtujejo.

Posebno skrb morajo OO ZS posvetiti splošnemu izobraževanju ob delu tako za obvladavanje slovenskega jezika kot tudi za pridobitev dodatne izobrazbe ob delu. Zato morajo OO ZS nenehno spodbujati delavce k izobraževanju ter vztrajati, da se za te namene zagotovijo ustrezna sredstva.

OO ZS si morajo v ozdih prizadevati, da bodo reševali stanovanjske probleme vseh delavcev solidarno in vzajemno, s krediti za gradnjo in nakup stanovanj.

Pri reševanju stanovanjskih problemov samskih delavcev bodo OO ZS predlagale, da to rešujejo plansko, v okviru združene gradnje stanovanj, vendar ne z graditvijo velikih samskih domov, temveč naj bodo posamezne stanovanjske enote vključene v predvidene objekte.

Zlasti je potrebna pobuda OO ZS, da se spremeni začasno bivališče v stalnega, ker je to eden od pogojev, da delavec pridobi možnost za rešitev stanovanjskega problema.

OO ZS se morajo zavzeti za odpravo barakarskih naselij s solidarnostnim reševanjem, z možnostjo kreditov, vse izpraznjene barake pa takoj porušiti.

OO ZS bodo od poslovnih organov in ustreznih služb zahtevale, da v tistih organizacijah, kjer delavci žive po barakah, naredijo analizo o njihovih pogojih za bivanje in sprejmejo ukrepe za odpravo barak.

Sodobno organizirana družbena prehrana bistveno vpliva na zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov. Urejena prehrana ima tudi velik vpliv na zdravje in rast delovne storilnosti. Zato morajo OO ZS vztrajati, da zgradimo tovarno pripravljene in polpripravljene hrane, v svojih organizacijah pa vzpodbujajo podpis samoupravnega sporazuma za njeno gradnjo.

OO ZS pri zasebnih delodajalcih morajo še posebej preučiti delovne in življenjske razmere delavcev ter ugotoviti, v kakšni meri so zagotovljeni samoupravni odnosi, ob ugotovljenih nepravilnostih pa ustrezno ukrepati.

OO ZS se morajo zavzeti, da povsod dosledno izvajajo vse oblike socialne zaščite delavk, da jim je zagotovljen položaj, kot jim v naši samoupravni družbi pripada kot ženam in materam.

OO ZS bodo povsod tam, kjer delavci iz drugih republik in pokrajin pokažejo interes za šolanje njihovih otrok v svojem jeziku, dale pobudo družbenopolitičnim organizacijam v občini in samoupravni interesni skupnosti za vzgojo in izobraževanje, da jim zagotovijo možnosti za ustrezno šolanje v svojem jeziku.

Ob ugotavljanju določil družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o zagotavljanju pogojev zaposlovanja in minimalnih standardih dajejo OO ZS pobudo, da njihova določila ponovno preverijo in ustrezno dopolnijo ter uskladijo na ravni mesta.

Občinski svet zveze sindikatov daje analizo in sklepe vsem družbenopolitičnim organizacijam v občini, da o tej problematiki razpravljajo ter sprejemajo ustrezna stališča. Predlaga pa tudi, da o teh zadevah razpravljata družbenopolitični zbor in zbor združenega dela občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje.

Občinski svet zveze sindikatov daje analizo in sklepe vsem družbenopolitičnim organizacijam v občini, da o tej problematiki razpravljajo ter sprejemajo ustrezna stališča. Predlaga pa tudi, da o teh zadevah razpravljata družbenopolitični zbor in zbor združenega dela občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje.

Občinski svet zveze sindikatov daje analizo in sklepe vsem družbenopolitičnim organizacijam v občini, da o tej problematiki razpravljajo ter sprejemajo ustrezna stališča. Predlaga pa tudi, da o teh zadevah razpravljata družbenopolitični zbor in zbor združenega dela občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje.

Le obveščeni delavec je dober samoupravljavec

Obveščeni delavec je pogoj za uveljavitev samoupravnega odločanja v celotni družbeni reprodukciji pa tudi za uveljavitev odgovornosti nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij.

Obveznost, da morajo biti delavci celovito obveščeni, nam narekujejo že ustava, zakon o združenem delu, zakon o obveščanju delavcev v združenem delu ter stališča in sklepi 9. kongresa ZSS in 8. kongresa ZSJ. Ti dokumenti nas zadožujejo, da mora biti to področje ustrezno urejeno tudi v samoupravnih splošnih aktih.

V ozdih se pojavljajo različne oblike obveščanja:

— ustno informiranje na sestankih samoupravnih delovnih skupin, kar se običajno ujema z deli delovnega procesa,

— ustno informiranje na zborih delavcev za poprejšnje obravnave in za sprejemanje sklepov, planov, predlogov, mnenj, stališč in smernic,

— pisno obveščanje z objavljanjem sklepov organov ali z objavljanjem rezultatov poslovanja,

membrnih za upravljanje in odločanje, predstavlja pa zakonu o združenem delu prekršek, nezagotovitev rednega, pravočasnega, resničnega in popolnega obveščanja delavcev o zadevah in odnosih, pomembnih za uresničevanje njihovih samoupravnih pravic, pa se po istem zakonu šteje celo kot motnja v samoupravnih odnosih, pri čemer lahko nastopi skupščina družbenopolitične skupnosti z začasnimi ukrepi družbenega varstva.

Foto: Edi

— informiranje prek informacijskega glasila,

— objavljanje grafikonov ipd.

Pri vseh oblikah obveščanja pa se moramo zavedati, da mora biti informiranje resnično, celovito, sprotno, razumljivo in jedrnat. Le s posredovanjem takih podatkov bomo zagotovili samoupravne odločitve. Istočasno pa morajo priti do izraza vse pobude delavcev, kajti le tako bo uresničeno posodabljanje in demokratičnost vseh načinov medsebojnega obveščanja, s tem pa bodo preprečeni tudi poskusi monopoliziranja informacij in manipulacije z njimi. Take poskuse bomo preprečili predvsem z zahtevno, da vse strokovne službe in poslovnih organi informacije prilagodijo potrebam odločanja delavcev in delavce informirajo v taki meri, da jih spodbujajo k vključevanju v samoupravljanje in delegatski sistem odločanja, posebno pomembno pri tem je, da s tako prirjeno informacijo ni prikrita resnica, po drugi strani pa da delavec zaradi preobilice podatkov ni zaveden v napačno odločitev.

Odgovornost za obveščanje zavezuje tako posamezne organe kot vse nosilce pooblastil. Teh dolžnosti ni mogoče prenesti na posameznega delavca; ta lahko gradivo le zbira, ureja in posreduje.

Opustitev rednega obveščanja o celotnem poslovanju in o drugih zadevah, po-

z pomena, ki ga dajejo obveščanju in informiranju ustava, zakon o združenem delu in drugi predpisi, nedvomno izhajajo tudi odgovorne naloge sindikata na tem področju. Teh nalog se je zavedal tudi občinski svet zveze sindikatov, ko je pri predsedstvu kot stalno obliko dela ustanovil komisijo za obveščanje in politično propagando. Programske usmeritve in cilje te komisije so predvsem v organiziranju in uresničevanju sprotnega in kvalitetnega obveščanja tako članov občinskega sveta kot OO ZS o akcijah, stališčih, ocenah in sklepih občinskega sveta, predsedstva in drugih teles, v sodelovanju in usklajevanju dela s podobnimi komisijami pri MS in RS ZSS ter komisijami pri DPO v občini, z uredništvom Naše skupnosti in drugimi sredstvi javnega obveščanja, v sodelovanju z aktivom novinarjev v OZD ter spodbujanjem le-teh za njihovo aktivno vključevanje v pomembne družbenopolitične akcije, zlasti pa pri zagotavljanju informiranja v OZD.

Za konkretno uresničitev te naloge se je komisija za obveščanje in politično propagando osredotočila najprej na vprašanje, ali imajo ozdi svoja glasila in kakšna so le-ta po vsebini, času izdajanja in obliki. V ta namen je bil izdelan vprašalnik o stanju glasil, ki je bil posredovan vsem ozdom.

Žal lahko takoj ugotovimo,

da je bilo vrnjenih približno 40 od 180 vprašalnikov, kar nikakor ni dovolj za kompleksno analizo.

Aktiv novinarjev v OZD kot posebna oblika dela občinskega sveta pa se je med drugim lotil tudi vsebinskega pregleda posameznih glasil OZD s konkretnimi zahtevami posameznikov. Tudi tu lahko ugotovimo, da naloga razen nekaterih izjem ni bila uresničena.

Čeprav se zavedamo, da bi opravljeno delo razkrilo le del celotnega informiranja, bomo vztrajali, da bodo njeni izsledki pripomogli k splošni oceni stanja informiranosti v OZD. Zato so bili sprejeti tudi nadaljnji sklepi, ki jih posredujemo v celoti.

K občinskemu svetu ZS je od OK SZDL prešel aktiv novinarjev v OZD, ustanovljen 1. 1978. Le-ta je postal redna oblika dela občinskega sveta ZS. Zato bomo vztrajali, da se v aktiv vključi čimveč informatorjev obveščanja iz združenega dela, ki naj med seboj izmenjujejo izkušnje, mnenja in informacije splošnega družbenopolitičnega pomena za celotno občino. Pri tem so člani aktiva še posebej zadolženi, da sprotno obveščajo občinski svet zveze sindikatov o vseh dogajanjih s področja informiranja in obveščanja.

Sindikati si bodo skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in posameznimi subjekti prizadevali za razvoj takega družbenega sistema informiranja, ki bo zagotavljal nemoten tok informacij, omogočal uresničevanje delegatske načina odločanja in samoupravljanja.

V ozdih bomo predlagali, da se ustanovijo odbori za informiranje, ki naj bodo voljeni neposredno ter delegatsko sestavljeni. Le tako bomo dosegli, da bo sistem obveščanja v združenem delu res odprt in podružbljen, kar bo preprečevalo monopoliranje informacij in njihovo zapiranje.

Zavzemali se bomo, da bo obveščanje v združenem delu postalo neločljiva sestavina celovitega družbenega sistema informiranja. Tako bo informiranje v združenem delu postalo tudi sestavni del organiziranosti dela in družbenopolitične aktivnosti in bo kot tako tudi prisotno v samoupravnih odnosih.

Osnovne organizacije in druge družbenopolitične organizacije so dolžne, da v ozdih zgradijo celovit sistem obveščanja, ki mora zaleteti vse vire, nosilce, sredstva in odgovornosti tako poslovnih organov kot delavcev v službah za obveščanje, ki morajo biti tesno povezane s samoupravnimi organi, katerim so odgovorne.

Sindikati bodo vztrajali, da bodo OO ZS sodelovale pri oblikovanju celovitega sistema obveščanja v združenem delu, sistema, ki bo delavcem zagotavljal resnične, celovite, razumljive, jedrnate in sprotne informacije kot pogoj za odločanje.

Občinski svet ZS vodi akcijo 1000 delavcev — sodelavcev. Zato zadožuje vse OO ZS, da se povežejo s svojimi informativnimi službami oziroma z informatorji obveščanja, da postane vsak delavec dopisnik, obveščevalec, informator o vseh dogajanjih in problemih svojega delovnega in življenjskega okolja.

Polletni obračuni so pred nami

Povečana aktivnost sindikatov pri obravnavi periodičnih in zaključnega računa poteka že od leta 1978. Z dosežanimi rezultati, ki so neposredna posledica takih obravnav, smo lahko dokaj zadovoljni. Ugotavljamo, da so v tem času delavci bistveno boljše informirani, da so v mnogih organizacijah združenega dela narejeni kvalitetni programi za boljše gospodarjenje, da prihaja do večje iniciative posameznikov oziroma posameznih struktur pri dajanju predlogov za boljše gospodarjenje ter da je vse bolj prisotna zavest o neposredni povezanosti dobrega gospodarjenja z osebnimi in družbenimi standardom. To spoznanje pa je eden od temeljnih pogojev za urejevanje trenutno precej neugodnih naših družbenogospodarskih razmer.

Skrb za boljše gospodarjenje mora biti cilj vsakega posameznega delavca, kajti brez sodelovanja vseh ne bomo mogli tako hitro premagovati negativnih tokov, ki se pojavljajo. Zato se moramo za obravnavo letošnjih polletnih rezultatov gospodarjenja temeljito pripraviti in organizirati. Pri tem je najpomembnejše, da vsak udeleženec opravi svoj del naloge kvalitetno in v določenem roku. Poslovni organ v ozdu pripravi informacija in poročilo o poslovanju v

tem obdobju. Informacija mora vsebovati na osnovi že znanih podatkov in ocen rezultate gospodarjenja v tem obdobju, pregled doseganja planskih ciljev, uresničevanje pobud delavcev, ki so jih podali ob obravnavi zaključnega obračuna ter predlog ukrepov za odpravo pomanjkljivosti, ki so zavirale doseganje boljših rezultatov gospodarjenja.

Na osnovi take informacije mora sindikat skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizaci-

jami organizirati javno razpravo. Njen obseg naj bo odvisen od konkretnih rezultatov. Če rezultati niso ugodni, mora razprava potekati tako kot ob obravnavi zaključnega obračuna, če dosega planske cilje pa le v okviru organov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in seveda na zborih delovnih ljudi.

V celotni akciji je zelo pomembno, da so delavci pravilno informirani in da jim je omogočen vpliv na vsebino poročila. Prav tako pa mora imeti vsakdo možnost, da s svojimi predlogi vpliva tudi na vsebino ukrepov za boljše gospodarjenje.

Obravnavo polletnih rezultatov gospodarjenja je tudi priložnost, da se temeljito seznanimo s trenutnim družbenogospodarskim položajem v državi. Ob tem je zelo pomembno, da razprave usmerimo v odpravljanje slabosti pri svojem poslovanju ter da zagotovimo povečano aktivnost vsakega posameznika pri kvalitetnem izvrševanju nalog.

V. F.